

Sygn. akt II KO 50/20

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **E. S.**

oskarżonej o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 24 września 2020 r.

wniosku Sądu Rejonowego w C.

zawartego w postanowieniu z dnia 6 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...)

w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2020 r. Sąd Rejonowy w C. w sprawie o sygn. akt II K (...), ponownie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania przedmiotowej sprawy innemu sądowi równorzędnemu, tj. Sądowi Rejonowemu w T..

W uzasadnieniu swojego wystąpienia Sąd Rejonowy wskazał na stan zdrowia oskarżonej E. S. , u której zdiagnozowano astmę oskrzelową o ciężkim przebiegu, a w ostatnim czasie również schorzenie stawu kolanowego. Podał nadto, że wobec przedstawianych przez oskarżoną zaświadczeń lekarskich, w sprawie powołano biegłego, który sporządził opinię o niemożności uczestniczenia oskarżonej w rozprawie na okres co najmniej 6 miesięcy (k.488-492). Sąd Rejonowy podniósł, że obecny stan zdrowia oskarżonej, potwierdzany kolejnymi zaświadczeniami lekarskimi, uniemożliwia prowadzenie postępowania karnego. E.

S. zamieszkuje na terenie T., a zatem przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi właściwemu ze względu na jej miejsce zamieszkania – w ocenie Sądu Rejonowego – będzie miało znaczenie dla oceny biegłego w zakresie możliwości uczestniczenia oskarżonej w postępowaniu sądowym.

Uprzednio, postanowieniem z dnia 21 maja 2020 r. (sygn. akt II KO 19/20) Sąd Najwyższy nie uwzględnił tożsamego wniosku Sądu Rejonowego w C., wskazując na jego przedwczesność z uwagi na niepodjęcie zawieszonego postępowania w sprawie (k. 605-607).

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 6 lipca 2020 r. podjął zwieszone postępowanie w sprawie, motywując swoją decyzję zamiarem ponowienia wniosku do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. Przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się w dniu 21 lipca 2020 r. (k. 610).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zgodnie z art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy może z inicjatywy właściwego sądu przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

W orzecznictwie podkreśla się, że instytucja ta ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić jedynie w wypadku zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., sygn. akt II KO 55/19). Nie budzi również wątpliwości, że jedną z podstaw przekazania sprawy na podstawie art. 37 k.p.k. jest stan zdrowia strony postępowania, który implikuje przeszkody do rozpoczęcia lub kontynuowania procesu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2020 r., sygn. akt V KO 105/19). Dla oceny dopuszczalności przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. istotnym jest przy tym ustalenie, że stan zdrowia oskarżonego będzie umożliwiał mu udział w rozprawie przed sądem równorzędnym, któremu sprawa ma zostać przekazana. Powyższe okoliczności winny być wykazane na tyle, by można było w sposób pewny stwierdzić, że zastosowanie omawianej instytucji realnie wspomogłoby i usprawniło procedowanie w danej sprawie. Słusznym jest zatem pogląd, że jeśli wykładnikiem dobra wymiaru sprawiedliwości jest stan zdrowia strony

postępowania, to warunkiem skutecznego wystąpienia o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. jest ustalenie aktualności tej przesłanki w dacie wniosku wystosowanego w tym przedmiocie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt II KO 42/20).

Wobec powyższego, rolą wnioskodawcy było wykazanie aktualnego stanu zdrowia E. S. , lecz temu zadaniu Sąd Rejonowy nie sprostał. Ostatnia opinia biegłego lekarza specjalisty w tym przedmiocie – a zatem dokument, który dostarcza obiektywnych i fachowych informacji na ten temat – datowana jest na dzień 20 marca 2019 r. (k. 488 i nast.), przez co nie odzwierciedla obecnego stanu zdrowia E. S. . Sąd Najwyższy ma przy tym na uwadze, że zdiagnozowana u oskarżonej astma oskrzelowa ma charakter cięższej choroby przewlekłej, lecz okoliczność ta – wobec braku aktualnych danych na temat stanu jej zdrowia – nie może stanowić podstawy do pozytywnego rozpoznania wniosku o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Przede wszystkim zauważyć należy, że brak jest danych pozwalających ustalić czy aktualne są powody, dla których Sąd Rejonowy w C. zawiesił w dniu 23 kwietnia 2019 r. postępowanie z uwagi na stan zdrowia oskarżonej, albowiem zgodnie ze wspomnianą opinią, okres niezdolności oskarżonej do udziału w postępowaniu miał w tym czasie wynosić przynajmniej 6 miesięcy. Znamionym jest przy tym, że Sąd Rejonowy podejmując w dniu 6 lipca 2020 r. zawieszone postępowanie (k.610) w ogóle nie pochylił się nad aktualnością tej konkluzji, ograniczając się wyłącznie do formalnej eliminacji przeszkód proceduralnych do wystąpienia z przedmiotowym wnioskiem. W kontekście zaś ponownego wystąpienia Sądu Rejonowego w C. w trybie art. 37 k.p.k., brak aktualnej weryfikacji tej okoliczności nie pozwala stwierdzić, czy obecnie oskarżona zdolna byłaby do udziału w rozprawie przed Sądem Rejonowym w T., tym bardziej, że jeszcze przed pierwszą inicjatywą Sądu Rejonowego w C. o przekazanie sprawy, która miała miejsce w lutym 2020 r., oskarżona przedłożyła kolejne zaświadczenie lekarza sądowego, z którego wynikało, że będzie ona zdolna do stawienia się przed sądem po 1 kwietnia 2020 r. (k. 576). Okoliczność ta wskazuje na brak poprawy stanu zdrowia oskarżonej, co jednak może zostać rzetelnie zweryfikowane wyłącznie na podstawie opinii specjalistycznej. Gdyby zaś okazało się, że również na tę chwilę istnieją przeciwwskazania medyczne do uczestnictwa E.

S. w postępowaniu sądowym, to przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie spełniłoby w ogóle swojej funkcji.

W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy w C., dążąc do wyjaśnienia wyżej przedstawionych wątpliwości, winien w pierwszej kolejności jednoznacznie ustalić aktualny stan zdrowia oskarżonej, dopuszczając w tym celu dowód z opinii biegłego lekarza specjalisty (zespołu biegłych lekarzy specjalistów) – i w zależności od wyników tej czynności albo kontynuować postępowania, albo zawiesić je na podstawie art. 22 § 1 k.p.k.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.